

Studieordning for Erhvervsøkonomisk Diplomuddannelse HD 2. del Finansiell rådgivning

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

Denne studieordning er udarbejdet med hjemmel i

- Bekendtgørelse nr. 1098 af 19. september 2007 om den erhvervsøkonomiske diplomuddannelse (HD) - *Uddannelsesbekendtgørelsen*
- Bekendtgørelse nr. 1500 af 2. december 2016 om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser – *Eksamensbekendtgørelsen*
- Bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelsen – *Karakterbekendtgørelsen*
- Bekendtgørelse nr. 777 af 23. juni 2016 om lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.

Uddannelsen er tilknyttet Studienævn for efter- og videreuddannelse på Samfunds- og Sundhedsvidenskab ("Studienævn for EVU")

Uddannelsen er tilknyttet censorkorps for HD.

Studienævnet kan, når det er begrundet i usædvanlige forhold, dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastlagt af universitetet.

Relevante uddrag af bekendtgørelserne er i studieordningen gengivet med kursiv og med reference til de respektive bekendtgørelsers paragraffer, men det anbefales også at læse bekendtgørelserne i deres fulde ordlyd.

Studieordningen har virkning for de studerende, der er påbegyndt HD 2. del i Finansiell rådgivning pr. september 2010 ff.

Studieordningen er godkendt den 24. april 2015 af Dekanen for Det Samfundsvidenskabelige Fakultet

Studieordningen er sammenholdt med seneste version ændret på følgende punkter:

- Punkt 4.3.2 (Censur og eksamensvægte)

Senere ændringer af studieordningen:

Oktober 2016:

Opdatering i henhold til nye bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse nr. 1046 af 30. juni 2016 om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser.
- Bekendtgørelse nr. 777 af 23. juni 2016 om lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.

December 2016:

Opdatering i henhold til nye bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse nr. 1500 af 2. december 2016 om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser.

November 2018:

Opdatering i henhold til nye bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse nr. 814 af 21. juni 2018 om lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.
- Bekendtgørelse nr. 774 af 12. juni 2018 om den erhvervsøkonomiske diplomuddannelse (HD) - *Uddannelsesbekendtgørelsen*

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

Indhold

1. UDDANNELSENS FORMÅL OG STRUKTUR.....	4
1.1 UDDANNELSENS FORMÅL.....	4
1.2 BESKRIVELSE AF KVALIFIKATIONER	4
1.3 UDDANNELSENS STRUKTUR	6
1.3.1 Tilrettelæggelse af uddannelsens fagmoduler	6
1.3.2 Principper for valg af prøveformer	6
1.3.3 Aktiverende undervisning og aktiv læring	6
1.3.4 Uddannelsens danske og engelske titel	7
2. ADGANG	8
3. INDHOLD M.V.	9
3.1 OVERSIGT OVER FAGTITLER, ECTS SAMT RÆKKEFØLGE	9
3.2 FAGBESKRIVELSER	11
4. PRØVER, EKSAMEN OG BEDØMMELSE M.V.	12
4.1 ADGANG TIL PRØVE	12
4.1.1 Eksamenstil- og afmelding	12
4.1.2 Forudsætningsbindinger	12
4.1.3 Antal eksamensforsøg.....	13
4.2 EKSAMEN.....	13
4.2.1 Ordinære prøver.....	13
4.2.2 Omprøve.....	13
4.2.3 Omeksamen i delprøver.....	14
4.2.4 Sygeeksamen	14
4.2.5 Prøveformer	14
4.2.6 Interne eller eksterne prøver	15
4.2.7 Eksamensbetingelser	15
4.2.8 Hjælpemidler.....	15
4.2.9 Elektroniske opgavebesvarelser	15
4.2.10 Eksamenssprog.....	15
4.2.11 Formulerings- og staveevne	16
4.2.12 Fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse	16
4.2.13 Lydoptagelser af mundtlige eksamener	16
4.2.14 Eksamen i udlandet	17
4.2.15 Klager over prøver	17
4.3 PRØVER, EKSAMEN OG BEDØMMELSE	17
4.3.1 Beståelseskriterier	18
4.3.2 Censurform og eksamensvægte	18
4.3.3 Afgangprojekt	19
5. ANDRE REGLER	19
5.1 REGLER OM MERIT	19
5.2 KLAGE	19
5.3 DELTAGERBETALING	20
5.4 OVERGANGSREGLER	20

1. Uddannelsens formål og struktur

1.1 Uddannelsens formål

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen § 2, stk. 2

Formålet med HD 2. del er at give den uddannede viden om og forståelse af det erhvervsøkonomiske fagområdes praksis, teori og metode på et niveau, der kvalificerer den uddannede til selvstændigt at kunne identificere, reflektere over, analysere og vurdere erhvervsøkonomiske problemstillinger, løse praksisnære og komplekse opgaver samt kunne varetage specialistfunktioner inden for det erhvervsøkonomiske område, samt formidle faglige problemstillinger og løsningsmodeller til fagfæller og ikke-specialister eller samarbejdspartnere og brugere.

1.2 Beskrivelse af kvalifikationer

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

Overordnet skal HD uddannelsen sikre et læringsudbytte i relation til:

- Udførelse af arbejdsfunktioner i praksis baseret på kvalificeret praksisanvendelse af studiets teori og metode
- Udvikle den studerendes studieforudsætninger som et solidt grundlag for videre studier inden for voksenuddannelsessystemet samt eventuelt også det ordinære uddannelsessystem

Uddannelsen skal på det metodiske og teoretiske plan sikre de studerende viden, færdigheder og kompetencer forankret i det erhvervsøkonomiske stofområdets teori, metode og praktik, således at de kan gennemføre studier på de videre niveauer i kvalifikationsrammen for videregående uddannelse.

Uddannelsen skal medvirke til, at de studerende er i stand til at vurdere og reflektere over eget videns-, færdigheds- og kompetenceniveau og i forlængelse heraf egne behov for læring og videre uddannelse indenfor uddannelsessystemet.

Uddannelsen skal sætte de studerende i stand til selvstændigt eller i samspil med andre at kunne gennemføre samt deltage i ledelsen af projektførelser. I forbindelse hermed skal den studerende kunne kommunikere, argumentere samt reflektere over processen og selve resultatet heraf med fokus på de antagelser og forudsætninger, som projektførelsen bygger på. Eksempelvis i relation til problemidentifikationsfasen, analysefasen, forslag til handling samt forslag til implementering.

Indgangsniveauet for HD 2.del fastlægges af HD 1.del.

Læringsudbyttet, som sikres gennem HD 1. del som en del af den Handelsvidenskabelige Diplomuddannelse (HD), er således viden, færdigheder og faglige og personlige kompetencer til at kunne arbejde bevidst og reflekterende med de problemstillinger, som man kan møde i forbindelse med sit professionelle virke.

Læringsudbyttet omfatter som nævnt også den væsentlige målsætning, at HD 1. del skal være studieforberedende med henblik på, at de studerende opnår et solidt samfundsvidenskabeligt og erhvervsøkonomisk grundlag for fortsatte studier på de følgende trin i videreuddannelsessystemet. Studieførelset på HD 2. Del er således en progression på HD 1. Del.

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

Kvalifikationsprofilen for specialet i Finansiell rådgivning er:

Viden:

Den studerende skal kunne identificere egne læringsbehov og egen læring. Endvidere opnå en teoretisk og metodemæssig viden om de mest centrale og væsentligste begreber og modeller til brug ved den kundevendte finansielle rådgivning på et sådant niveau, at den studerende kan forstå og reflektere over teorier, metoder og praksis i forbindelse med rådgivningen.

Færdigheder:

Den studerende skal ud fra aktuelle problemstillinger i den finansielle sektor i kombination med rådgivningsmæssige problemstillinger kunne kombinere en anvendelsesorienteret fokusering med relevante teorier og metoder.

Den studerende skal selvstændigt kunne identificere relevante finansielle problemstillinger primært for privatkunder og sekundært for mindre virksomheder. Efterfølgende skal den studerende kunne vurdere og foreslå relevante løsningsmodeller til konkrete rådgivningsmæssige problemstillinger.

Kvalifikationsprofil

Den studerende skal skabe sig et sådan overblik over finansielle produkter samt funktionerne i en finansiell virksomhed, at den studerende bliver i stand til gennem en dialog med virksomhedens linje- og Back Office funktioner at sikre en optimal rådgivning.

Den studerende skal kvalificeres til at kunne tilvejebringe et professionelt rådgivningsgrundlag inden for finansiering og formueallokering herunder fx investering, pension, boligfinansiering og forsikring. Der lægges vægt på, at den studerende, som medarbejder i en kundevendt funktion, er i stand til at skabe sig et overblik over, hvordan institutionelle, finansieringsmæssige og investeringsmæssige muligheder og begrænsninger spiller sammen, således at den studerende til brug for sine kundevendte aktiviteter og sin rådgivning kan fremlægge og implementere konkrete finansielle løsningsmodeller og velunderbyggede handlingsforslag.

Der fokuseres endvidere på den studerendes evne til at identificere egne læringsbehov, at tilegne sig viden, at forstå andres sprog og virkelighedsopfattelse, at forstå virksomheden som forretningsmodel, systematisk at organisere og vurdere mindre projektforløb samt at overskue en virksomheds funktioner og systemer.

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

1.3 Uddannelsens struktur

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen, § 3, stk. 4 og 5
HD udbydes som åben uddannelse.

HD 2. del udgør et selvstændigt afrundet uddannelsesforløb, der sammen med mindst 2 års relevant erhvervs erfaring, svarer til bachelorniveau.
HD tilrettelægges som fagligt afgrænsede moduler.

1.3.1 Tilrettelæggelse af uddannelsens fagmoduler

HD 2. dels specialet i Finansiell rådgivning er opdelt i følgende moduler:

Obligatoriske fag	30 ECTS
Valgfrie fag	15 ECTS
Afgangsprojekt	15 ECTS

1.3.2 Principper for valg af prøveformer

Valg af prøveform i det enkelte fag skal ske under hensyntagen til flere faktorer. Der skal som udgangspunkt være en klar sammenhæng mellem det enkelte fags formål, indhold, læringsaktiviteter og prøveformen, således, at eksamensresultatet i det enkelte fag afspejler den studerendes grad af opfyldelse af fagets læringsmål.

For uddannelsen i sin helhed tilstræbes en variation af prøveformer på tværs af fag, således at de studerende samlet set udprøves i de forskellige typer af viden, færdigheder og kompetencer, som er repræsenteret i uddannelsens kompetenceprofil. Dette skal sikre, at den studerendes samlede eksamensresultat afspejler den studerendes grad af opfyldelse af uddannelsens læringsmål.

1.3.3 Aktiverende undervisning og aktiv læring

De bærende principper for uddannelse på SDU er aktiverende undervisning og aktiv læring. Undervisningen ved Det Samfundsvidenskabelige Fakultet skal leve op til disse principper, og de studerende, medarbejderne og ledelsen har i fællesskab ansvaret for, at principperne realiseres igennem hele uddannelsesforløbet. Det overordnede mål er at øge de studerendes læringsudbytte med afsæt i faglighed, faglig udvikling og pædagogisk nytænkning i et forpligtende læringsfællesskab.

De bærende principper udmøntes på uddannelses- og underviserniveau på initiativ af den enkelte studieleder og det enkelte studienævn med understøttelse fra institutniveau. Udmøntningens betydning for uddannelsen som helhed fremgår af studieordningen, og betydningen for planlægning og afholdelse af undervisning og eksamen udfoldes i den enkelte fagbeskrivelse og lektionsplan.

Studienævntes udfyldende bestemmelser:

Med afsæt i kompetenceprofilen vægter uddannelsen HD i Finansiell Rådgivning i særlig grad undervisningsformer, der understøtter den aktive læring højt. Uddannelsen er bygget op, således at der er relativt få fremmødelektioner, og at lektionerne til gengæld er koncentreret i form af hele dage. Dette giver unikke muligheder for at arbejde med udvalgte temaer i grupper og løse faglige problemstillinger, der rækker bredt og dybt. Heldagsundervisningen gør det også muligt og relevant for både underviser og studerende at

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

---

skabe aktiviteter, der understøtter læringen – det være sig f.eks. diskussioner og refleksioner på holdet, gruppearbejde samt løsning af konkrete opgaver.

Mellem lektionerne er det muligt for de studerende at arbejde med og studere film, artikler, opgaver mv., som enten perspektiverer det lærte eller uddyber og understøtter det pensum, som udgør fagene. Der arbejdes bl.a. med såkaldte *godkendelsesopgaver*, hvor de studerende arbejder med faglige temaer fra lektionerne, der gennem opgaver skal relateres til den studerendes hverdag. Studenterpræsentationer inddrager i forlængelse heraf de studerende i formidlings- og læringsprocessen, hvor de med afsæt i deres opgaver skaber muligheder for kontekstuelle diskussioner og refleksioner på baggrund af udvalgte faglige temaer.

Da aktiviteter i undervisningen og mellem lektionerne er en så central del af læringen, stilles herved krav til den enkelte studerende om forberedelse, deltagelse og engagement. For at understøtte ikke kun læringen, men også motivationen for forberedelse, deltagelse og engagement, er der i uddannelsen særligt fokus på at inddrage den praksisnære hverdag, som de studerende er en del af. Dette for at skabe det bedst mulige grundlag for dialog til selve undervisningen, men også for at perspektivere det faglige til den kontekst, som de studerende kommer fra. Dertil er der valgt undervisere, der kender den finansielle kontekst. De studerende kan således med rette forvente, at undervisningens læringspunkter/pointer orienteres mod den hverdag, som de studerende befinder sig i. Undervisernes viden og erfaring med den finansielle kontekst gør det således også muligt at skabe unikke rammer for dialog og diskussion, som igen er med til at understøtte den aktive læring.

1.3.4 Uddannelsens danske og engelske titel

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen § 4, stk. 2

Den, der har gennemført HD 2. del, har ret til at anvende betegnelsen HD efterfulgt af specialiseringen. Betegnelsen på engelsk er Graduate Diploma in Business Administration. Specialiseringen angives i parentes efter betegnelsen.

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

---

2. Adgang

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen § 5

Følgende forløb/uddannelser giver adgang til HD 2. del:

- 1) HD 1. del.
- 2) Relevant erhvervsakademiuddannelse (KVU).
- 3) Relevant videregående voksenuddannelse (VVU).
- 4) Relevant uddannelse på mindst samme niveau som nr. 1-3.

Stk. 2. Institutionen kan optage ansøgere, der ikke opfylder adgangskravene i stk. 1, men som ud fra en konkret vurdering har uddannelsesmæssige forudsætninger, der kan sidestilles hermed.

Stk. 3. Ud over at opfylde kravet i stk. 1 eller 2 skal ansøgere have mindst 2 års relevant erhvervs erfaring efter gennemført adgangsgivende forløb/uddannelse, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Relevant erhvervs erfaring, der er opnået sideløbende med adgangsgivende forløb/uddannelser, medregnes ved optagelse i HD 2. del.

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

Med henblik på HD 2. del som efteruddannelse kan der gives adgang til undervisningsmodulerne på 2. del under forudsætning af fornøden plads. Adgangskravene er i så fald minimum en bacheloruddannelse samt opfyldelse af adgangskravet om minimum 2 års relevant erhvervs erfaring. Adgangen gælder dog ikke til seminarier eller Afgangprojektet.

Ansøgere, der ikke måtte opfylde ovennævnte betingelser, kan søge om dispensation til at følge enkeltfag på uddannelsen. Såfremt der gives dispensation hertil, vil denne som udgangspunkt normalt kun gælde for et enkelt fag på HD 2. del.

Som følge af den faglige progression i studieforløbet, forventes enkeltfagsstuderende ved valg af fag at have tilegnet sig de samme faglige forudsætninger som de almindelige studerende.

De nærmere regler m.v. vedrørende HD 2. del som efteruddannelse forefindes på uddannelsens hjemmeside under ”HD som enkeltfag”.

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

3. Indhold m.v.

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen § 8

HD 2. del på 60 ECTS-point omfatter:

- 1) Obligatoriske fagmoduler, svarende til mindst 15 ECTS-point inden for det erhvervsøkonomiske fagområde. De obligatoriske moduler er konstituerende for uddannelsen.
- 2) Valgfri fagmoduler, svarende til mindst 10 ECTS-point, der er understøttende i forhold til uddannelsens mål for læringsudbytte.
- 3) Afgangsprøve, svarende til 15 ECTS-point, der afslutter HD 2. del. Projektet har til formål at dokumentere den studerendes viden og færdigheder i forbindelse med at identificere, reflektere over, analysere og vurdere løsningsforslag til en praksisnær, kompleks erhvervsøkonomisk problemstilling ved anvendelse af fagområdets teori og metode. Afgangsprøvet formuleres af den studerende og skal godkendes af institutionen.

Stk. 2. HD 2. del kan tilrettelægges med specialiseringer. For den enkelte specialisering fastsættes mål for læringsudbytte som delmål, der indgår i HD-uddannelsens samlede mål for læringsudbytte. Mål for læringsudbytte, sammensætning af og eventuelle forudsætninger i de enkelte specialiseringer skal fremgå af studieordningen.

Stk. 3. Institutionen kan godkende, at HD 2. del kan omfatte 1 valgfrit fagmodul uden for det erhvervsøkonomiske fagområde, når det overordnede formål er opfyldt.

Stk. 4. Et fagmodul, jf. stk. 1, nr. 1 og 2, og stk. 3, skal udgøre mindst 5 ECTS-point.

Stk. 5. Styrelsen for Forskning og Uddannelse godkender nye specialiseringer.

Stk. 6. Udbyderne indberetter nye moduler til styrelsen med henblik på registrering og vurdering af, om disse medfører væsentlige ændringer af uddannelsens formål og erhvervsretlige, jf. bekendtgørelse om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af nye videregående uddannelser.

3.1 Oversigt over fagtitler, ECTS samt rækkefølge

Fagtitel	ECTS-point	Rækkefølge (Semesterplacering)
Obligatoriske fag (i alt 45 ECTS)		
Investeringsrådgivning	10	1
Skatteret og juridisk metode	5	1
Styring af finansielle virksomheder	5	2
Finansielle virksomheders produkter og services	10	2
Afgangsprøve	15	4
Valgfag: (i alt 15 ECTS)		
Organisation og medarbejderudvikling	10	3
Projektledelse	5	3

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

De angivne valgfrie moduler udbydes efter en forudgående undersøgelse og vurdering af efterspørgsels- og udbudsmulighederne. Hvilke moduler, der udbydes, bekendtgøres senest ved afslutningen af 2. semester.

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

Blandt de udbudte valgfrie moduler skal den studerende i alt vælge moduler i et omfang af 15 ECTS. Certificering forudsætter at den studerende vælger valgfagene "Organisation og medarbejderudvikling" og "Projektledelse", der begge primært er rettet mod banksektoren.

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

3.2 Fagbeskrivelser

Fagbeskrivelserne er den del af studieordningen, der beskriver det enkelte fag. Eksamenspensum udgives på Internettet hvert semester. Eksamenspensum er en del af studieordningen. Der eksamineres altid i nyeste pensum.

Fagbeskrivelser og prøveformer opdateres to gange årligt og offentliggøres på uddannelsens hjemmeside. Fagbeskrivelserne indeholder oplysning om:

- Fagets danske og engelske titel.
- Hvilken campusby faget er tilknyttet.
- Fagets niveau (1. eller 2 del).
- Det ansvarlige udvalg.
- Udvalgets godkendelsesdato.
- Hvornår faget sidst er opdateret.
- Fagansvarlig lærer.
- Ansvarligt institut.
- ECTS-point / årsværksværdi.
- De faglige forudsætninger (anbefalede, ikke påkrævede).
- Kompetencebeskrivelse.
- Fagets indhold.
- Litteratur.
- Undervisningstidspunkt (efterår eller forår).
- Undervisningsform og -sprog.
- Eksamenstidspunkt.
- Eksamensbetingelser (opfyldes for at deltage i eksamen).
- Prøveform, intern eller ekstern bedømmelse samt 7-skala eller bestået/ikke bestået.

Der eksamineres maksimalt 3 gange efter et fags afvikling, med mindre faget udbydes igen, og eksamensformen samt pensum er altid den aktuelt gældende.

Såfremt en studerende ønsker merit for fag, udbudt efter nærværende studieordning, forudsætter dette, at der forinden er opnået forhåndsgodkendelse hertil hos Studienævn for efter- og videreuddannelse på Samfunds- og Sundhedsvidenskab på SDU.

4. Prøver, eksamen og bedømmelse m.v.

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen § 9

For prøver, eksamen og bedømmelse m.v. gælder reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser (eksamensbekendtgørelsen) og bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse (karakterbekendtgørelsen).

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

Alle prøver skal bestå hver for sig. Ved beregning af eksamensresultatet indgår de enkelte prøver, der bedømmes efter 7-trins-skalaen, med vægte svarende til fagets andel af uddannelsen.

4.1 Adgang til prøve

4.1.1 Eksamenstil- og afmelding

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 5

Begyndelse på et uddannelseselement, semester mv. er samtidig tilmelding til de tilhørende prøver. Ved tilmelding bruges en prøvegang, jf. § 6, stk.3. Dette gælder dog ikke, hvor den studerende bliver forhindret i at deltage i prøven på grund af dokumenteret sygdom og barsel.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan i studieordningen fastsætte, at opfyldelse af deltagelsespligt og aflevering af opgaver og projekter m.v. er en forudsætning for deltagelse i en prøve.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan fravige stk. 1 og 2, når det er begrundet i usædvanlige forhold.

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

Studerende, der er tilmeldt et fag, vil også automatisk være tilmeldt den ordinære eksamen i faget samt evt. førstkommende reeksamen (indenfor det samme undervisningsår).

Såfremt deltagelsen i den enkelte eksamen forudsætter at obligatoriske aktiviteter i undervisningsforløbet forinden er blevet godkendt og/eller er betinget af forudsætningsbindinger (jf. fagbeskrivelserne), vil studieadministrationen informere herom på studiets hjemmeside.

For afmelding til eksamen, gælder specifikt for HD:

At fristen for rettidig afmelding er ugedagen før en eksamen finder sted (ved skriftlige prøver), alternativ ugedagen før en opgavetekst bliver udleveret eller godkendt (ved hjemmeopgaver). Såfremt en hjemmeopgave skrives uden oplæg, vil fristen være ugedagen før den udmeldte afleveringsdato. Ved mundtlige eksaminer er fristen ugedagen før den 1. eksamensdag på holdet.

Afholdes en eksamen eksempelvis en mandag, vil sidste rettidige afmeldingsfrist således være mandagen før.

4.1.2 Forudsætningsbindinger

Det er en forudsætning for at kunne tilmelde sig prøven i Afgangsprojektet, at man:

- 1) har bestået alle øvrige obligatoriske moduler på studiet.
- 2) har bestået eller er tilmeldt eksamen i eventuelle ikke beståede prøver i valgfagene.

For at blive indstillet til udprøvning i et valgfri fagmodul, skal man forinden have bestået, deltaget i eller være tilmeldt prøverne i de fagligt relaterede obligatoriske fagmoduler

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

For så vidt angår forudsætningsbinder i relation til de enkelte fag henvises til studieordningens stk. 4.3-2 samt til de relevante fagbeskrivelser, der forefindes på uddannelsens hjemmeside under ”Uddannelsens opbygning”.

4.1.3 Antal eksamensforsøg

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 6

En bestået prøve kan ikke tages om. Indgår der flere delprøver i en prøve, kan delprøver, hvor der ikke er opnået bestået karakter, ikke tages om, når den samlede prøve er bestået, med mindre andet er bestemt i bekendtgørelsen eller studieordningen for uddannelsen.

Stk. 2. Er en prøve ikke bestået, er den studerende fortsat tilmeldt prøven, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Den studerende kan være tilmeldt 3 gange til samme prøve. Uddannelsesinstitutionen kan tillade yderligere prøvegange, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold. I vurderingen af om der foreligger usædvanlige forhold, kan spørgsmålet om studieegnethed ikke indgå.

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

Såfremt en prøve måtte være sammensat af flere delprøver, kan ikke-beståede delprøver ikke tages om, hvis den samlede prøve er bestået.

For HD gælder specifikt, at den studerende kan deltage 3 gange i samme prøve inden evt. ansøgning om ekstra eksamensforsøg. Dispensation til ekstra eksamensforsøg gives af Studienævn for efter- og videreuddannelse på Samfunds- og Sundhedsvidenskab på SDU på baggrund af en begrundet skriftlig ansøgning herom.

4.2 Eksamen

4.2.1 Ordinære prøver

Der afholdes som hovedregel ordinære prøver ved afslutningen af det enkelte undervisningsforløb, typisk i januar og juni. Dette vil fremgå af de respektive fagbeskrivelser.

4.2.2 Omprøve

Eksamensbekendtgørelsen § 6, stk.4

Ny prøve skal afholdes snarest muligt og så vidt muligt senest, når den pågældende prøve igen afholdes ved institutionen, eventuelt som sygeprøve, jf. § 7, stk.1.

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

Studerende, der har deltaget i en ordinær eksamen og som har opnået karakteren 00 eller derunder eller bedømmelsen ”Ikke bestået”, har adgang til at deltage i en reeksamen. Det vil af fagbeskrivelserne fremgå, hvornår reeksamen afholdes.

Reeksamen afholdes efter samme eksamensforordninger, som er gældende for den ordinære eksamen i faget med mindre der i eksamensbestemmelserne for dette eksPLICIT er fastsat afvigende bestemmelser vedrørende reeksamen; jf. fagbeskrivelsen for det pågældende fag. Endvidere gælder, at skriftlige reeksaminer kan afholdes som mundtlig eksamen, såfremt antallet af tilmeldte eksaminander tilsiger denne eksamensform som den mest hensigtsmæssige.

4.2.3 Omeksamen i delprøver

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 7, stk. 2

Indgår der flere dele i en prøve, hvor der gives karakter for hver del, kan den studerende kun aflægge prøve i den eller de dele, der ikke er gennemført, med mindre andet følger af reglerne om uddannelsen. Dette gælder også, hvor de enkelte karakterer regnes sammen til én karakter for den samlede prøve.

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

Ikke-beståede delprøver skal tages om, såfremt den samlede prøve ikke er bestået.

4.2.4 Sygeeksamen

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 7

En studerende, der har været forhindret i at gennemføre en prøve på grund af dokumenteret sygdom eller af anden dokumenteret grund, skal have mulighed for at aflægge prøven snarest muligt. Er det en prøve, der er placeret i uddannelsens sidste eksamenstermin, skal den studerende have mulighed for at aflægge prøven i samme eksamenstermin eller i umiddelbar forlængelse heraf.

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

Studerende, der kan dokumentere, at de p.g.a. sygdom eller dermed ligestillede forhold ikke har kunnet gennemføre en eksamen, har adgang til at deltage i en sygeeksamen. Med sygdom ligestilles ulykkestilfælde, samt alvorlig sygdom og dødsfald i den nærmeste familie. Ved andre ekstraordinære forhold, der forhindrer den studerendes tilstedeværelse ved eksamen, kan sagen indbringes for Studienævn for efter- og videreuddannelse på Samfunds- og Sundhedsvidenskab på SDU, der kan give den studerende adgang til at deltage i en sygeeksamen. Dokumentation for sygdom m.v. (lægeerklæring etc.) skal være studienævnet i hænde senest 8 dage efter den pågældende eksamensdato.

Adgangen til at deltage i en sygeeksamen omfatter alene studerende, der har været tilmeldt en ordinær eksamen. Der afholdes således ikke sygeeksamen for studerende, der p.g.a. sygdom ikke har kunnet deltage i en reeksamen.

Sygeeksamen afholdes normalt på samme tidspunkt som reeksamen.

Sygeeksamen afholdes efter samme eksamensfordringer, som er gældende for den ordinære eksamen i faget med mindre der i eksamensbestemmelserne for dette eksplicit er fastsat afvigende bestemmelser vedrørende sygeeksamen; jf. fagbeskrivelsen for det pågældende fag. Endvidere gælder, at skriftlige sygeeksaminer kan afholdes som mundtlig eksamen, såfremt antallet af tilmeldte eksaminander tilsiger denne eksamensform som den mest hensigtsmæssige.

4.2.5 Prøveformer

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 11

Uddannelsen skal indeholde en variation af prøveformer, der skal afspejle undervisningens indhold og arbejdsformer. Prøveformen skal tilgodese det enkelte fags/fagelements formål og kan f.eks. være mundtlig, skriftlig, praktisk prøve og projektorienteret forløb samt kombinationer af de forskellige prøveformer.

Stk. 2. Med mindre andet er fastsat i bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse, fastsættes det i studieordningen, hvilken prøveform der skal anvendes ved den enkelte prøve. Eventuelle formkrav til besvarelsen skal fremgå af studieordningen.

Stk.3. Uddannelsesinstitutionen kan afvise en besvarelse, hvis den ikke opfylder de fastsatte formkrav. Hvis besvarelsen afvises, skal der ikke gives en bedømmelse, og den studerende har brugt et prøveforsøg.

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 12

Det fastsættes i studieordningen ud fra faglige hensyn, om en prøve tilrettelægges som en individuel prøve eller en gruppeprøve. Når en prøve tilrettelægges som en gruppeprøve, fastsættes samtidig, hvor mange studerende der højst kan deltage i den enkelte gruppeprøve, og om den studerende i stedet kan vælge en individuel prøve.

Stk. 2. Ved såvel en individuel prøve som en gruppeprøve skal der foretages en individuel bedømmelse af de studerendes præstationer.

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

Prøveformerne fremgår af de enkelte fags fagbeskrivelser. Fagbeskrivelserne opdateres to gange årligt og offentliggøres på uddannelsens hjemmeside.

4.2.6 Interne eller eksterne prøver

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 34

Prøverne har enten intern eller ekstern bedømmelse.

Stk.2. Ved prøver med intern bedømmelse foretages bedømmelsen af en eller flere lærere udpeget af uddannelsesinstitutionen (eksaminator).

Stk.3. Ved prøver med ekstern bedømmelse foretages bedømmelsen af eksaminator og af en eller flere censorer, der er beskikket af Styrelsen for Videregående Uddannelser.

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

Ved mundtlige eksaminer med intern bedømmelse, foretages bedømmelsen som udgangspunkt af to lærere, udpeget af Syddansk Universitetet. Ved skriftlige eksaminer tilsvarende af en lærer.

4.2.7 Eksamensbetingelser

Eksamensbetingelser, der er opfyldt før 1. ordinære eksamen, skal ikke gentages ved et evt. nyt eksamensforsøg.

4.2.8 Hjælpemidler

Med mindre andet fremgår af fagbeskrivelsen, anvendes egen pc ved skriftlige eksaminer hvor hjælpemidler er tilladt. Hjælpemidler må dog aldrig anvendes til at kommunikere i og udenfor eksamenslokalet. Nærmere regler for brug af pc meddeles på studiets hjemmeside under ”Love og regler”.

4.2.9 Elektroniske opgavebesvarelser

I forbindelse med hjemmeprøver skal den studerende oploade besvarelsen i læringsportalen på HD-studiet. For Afgangsprojektet gælder specifikt, at det endvidere skal afleveres i det påkrævede antal opgavebesvarelser.

4.2.10 Eksamenssproget

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 18

I uddannelser, der udbydes på dansk, aflægges prøverne på dansk, jf. dog stk. 2 og 3, medmindre det er en del af den enkelte prøves formål at dokumentere færdigheder i fremmedsprog. Prøverne kan aflægges på svensk eller norsk i stedet for dansk, medmindre prøvens formål er at dokumentere den studerendes færdigheder i dansk.

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

Stk.2. I uddannelser eller enkeltfag, der udbydes på engelsk eller andet fremmedsprog, aflægges prøverne på dette sprog, medmindre det er en del af den enkelte prøves formål at dokumentere den studerendes færdigheder i et andet sprog.

Stk.3. Uddannelsesinstitutionen kan i øvrigt, hvor forholdene gør det muligt, tillade en studerende, der ønsker det, at aflægge en prøve på et fremmedsprog, medmindre prøvens formål er at dokumentere den studerendes færdigheder i dansk.

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

Studerende, der ønsker dispensation for eksamenssproget, skal senest 1 måned før prøvens afholdelse, indsende ansøgning herom til Studienævn for efter- og videreuddannelse på Samfunds- og Sundhedsvidenskab på SDU.

Ansøgningen skal være begrundet og bilagt nødvendig dokumentation.

4.2.11 Formulerings- og staveevne

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 35, stk. 4

Ved bedømmelsen af professionsbachelorprojekt, afsluttende eksamensprojekt eller afgangsprøve skal der ud over det faglige indhold også lægges vægt på den studerendes formulerings- og staveevne.

Uddannelsesinstitutionen kan dispensere herfra for studerende, der dokumenterer en relevant specifik funktionsnedsættelse. Det fastsættes i studieordningen, hvorledes formulerings- og staveevne indgår i den samlede bedømmelse af eksamenspræstationen, jf. § 4, stk.2, nr. 13, idet det faglige indhold dog skal vægtes tungest. Formulerings- og staveevne kan indgå i bedømmelsen af andre prøver.

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

Et dårligt sprog og/eller mange stavefejl vil påvirke den samlede vurdering af alle skriftlige eksamensbesvarelser i nedadgående retning.

Studerende, der ønsker dispensation fra bestemmelserne vedrørende formulerings- og staveevne, skal senest 1 måned inden prøvens afholdelse indsende ansøgning herom til Studienævn for efter- og videreuddannelse på Samfunds- og Sundhedsvidenskab på SDU. Ansøgningen skal være begrundet og bilagt nødvendig dokumentation.

4.2.12 Fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 19

Uddannelsesinstitutionen tilbyder særlige prøvevilkår til studerende med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, til studerende med tilsvarende vanskeligheder samt til studerende med et andet modersmål end dansk, når institutionen vurderer, at dette er nødvendigt for at ligestille disse studerende med andre i prøvesituationen. Det er en forudsætning, at der med tilbuddet ikke sker en ændring af prøvens niveau.

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

Studerende, der ønsker tilladelse til at aflægge en prøve på særlige vilkår, skal senest 1 måned inden prøvens afholdelse indsende ansøgning herom til Studienævn for efter- og videreuddannelse på Samfunds- og Sundhedsvidenskab på SDU. Ansøgningen skal være begrundet og bilagt nødvendig dokumentation.

4.2.13 Lydoptagelser af mundtlige eksamener

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 14, stk. 5

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

Lyd- eller billedoptagelser af en prøve er ikke tilladt, medmindre optagelserne indgår som en del af prøveforløbet. Optagelserne foretages da af institutionen.

4.2.14 Eksamen i udlandet

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 21

Uddannelsesinstitutionen kan afholde prøve på en dansk repræsentation eller andre steder i udlandet, når det er begrundet i, at den studerende af praktiske eller økonomiske grunde ikke kan deltage i institutionens prøver i Danmark, og når den studerende og vedkommende prøvested er indforstået hermed. Afholdelse af danske prøver i udlandet skal finde sted efter bekendtgørelsens regler i øvrigt.

Stk. 2. Institutionen kan bemyndige en person i udlandet til at forestå den praktiske afvikling af prøven.

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

En studerende kan, når særlige forhold begrunder dette, få tilladelse til at gennemføre eksamen på en dansk repræsentation i udlandet, når vedkommende repræsentation er indforstået hermed. Afholdelse af eksamen andre steder end på repræsentationer, forudsætter en særlig ansøgning herom til Studienævn for efter- og videreuddannelse på Samfunds- og Sundhedsvidenskab på SDU

Eksamen i udlandet kan gennemføres i alle fag, undtagen den mundtlige del af Afgangprojektet på uddannelsen.

De nærmere regler for afholdelse af eksamen i udlandet forefindes på uddannelsens hjemmeside under ”Love og regler”.

4.2.15 Klager over prøver

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 41

Klager over forhold ved prøver indgives individuelt af den studerende til uddannelsesinstitutionen. Klagen skal være skriftlig og begrundet.

Stk.2. Klagen indgives senest 2 uger efter, at bedømmelsen af prøven er bekendtgjort på sædvanlig måde. Institutionen kan dispensere fra fristen, hvor usædvanlige forhold begrunder det.

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

Klager i henhold til ovenstående skal indbringes for dekanen for Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. Nærmere vejledning herom forefindes på uddannelsens hjemmeside under ”Eksamen – efter eksamen”.

4.3 Prøver, eksamen og bedømmelse

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen, § 9, stk. 4

Hvert modul i HD 2. del afsluttes med en prøve med individuel bedømmelse efter karakterskalaen i karakterbekendtgørelsen. Det afsluttende projekt på HD 2. del består af et skriftligt projekt og en mundtlig prøve med udgangspunkt i projektet. Prøven er med ekstern censur, og der gives én samlet karakter.

Jf. Karakterbekendtgørelsen, § 14.

En prøve er bestået, når den studerende opnår mindst karakteren 02 eller bedømmelsen »Bestået«. En bestået prøve kan ikke tages om, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Består en prøve af flere delprøver, skal karakteren for den samlede prøve, jf. § 13, være mindst 02. Hvis den samlede prøve er bestået, kan delprøver med karakteren 00 eller -3 ikke tages om, jf. dog stk. 3.

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

Selv om den samlede prøve ikke er bestået, kan delprøver med karakteren 02 eller derover ikke tages om, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. Det kan fastsættes i studieordningen, at der ved en eller flere delprøver skal være opnået mindst en bestemt karakter i skalaen.

Stk. 4. Det kan fastsættes i studieordningen, at to eller flere prøver skal bestås i samme eksamenstermin.

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

En prøve er bestået, når der er opnået mindst karakteren 02 eller bedømmelsen bestået.

Består en prøve af flere delprøver, skal karakteren for den samlede prøve være mindst 02. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer. Karakteren 02 kan dog ikke opnås ved oprunding.

4.3.1 Beståelseskriterier

Uddannelsen er bestået, når der for hvert enkelt fag er opnået en karakter på 2 eller derover eller bedømmelsen bestået.

Såfremt et fag består af delprøver, fremgår det af de respektive fagbeskrivelser, hvorledes delprøverne vægter i fagets endelige karakter.

Det samlede eksamensresultat udtrykkes ved en gennemsnitskvotient. Ved beregningen af gennemsnitskvotienten medtages én decimal (uden oprunding).

4.3.2 Censurform og eksamensvægte

Fagtitel	Censurform Ekstern/intern	Eksamensvægte
Obligatoriske fag:		
Investeringsrådgivning 1)	ekstern	10
Skatteret og juridisk metode (2)	ekstern	5
Styring af finansielle virksomheder (3), 4)	ekstern	5
Finansielle virksomheders produkter og services (3),(4)	ekstern	10
Afgangsprojektet (6)	ekstern	10
Valgfag:		
Organisation og medarbejderudvikling (5)	intern	10
Projektledelse (5)	intern	5
Samlet vægt		60

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

- 1) For at kunne indstille sig til prøven i modulet Investeringsrådgivning skal to afleveringsopgaver være godkendt (godkendelsesopgaver).
- 2) For at kunne indstille sig til eksamen i Skatteret og juridisk metode skal godkendelsesopgaven være bestået.
- 3) For at kunne indstille sig til 2. semester prøverne skal der afleveres to godkendelsesopgaver.

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

- 4) Prøverne på 2. semester gennemføres som en fællesprøve med udgangspunkt i et skriftligt arbejde, der omfatter alle semesterets aktiviteter. Der gives en karakter for hvert af modulene ”Finansielle Virksomheders produkter og services” og ”Styring af finansielle virksomheder”.
- 5) For at kunne indstille sig til prøverne i valgfagene ”Organisation og medarbejderudvikling” og ”Projektledelse” på 3. semester skal der afleveres to godkendelsesopgaver. Certificering forudsætter at disse to valgfag indgår i uddannelsen; jf. også pkt. 3.1.
- 6) For at kunne indstille sig til eksaminationen i afgangsprøvet skal studiekredsarbejdet på 4. semester være godkendt.

4.3.3 Afgangsprøvet

De nærmere bestemmelser omkring indhold, formål m.v. for Afgangsprøvet er beskrevet i fagbeskrivelsen og i vejledningen for Afgangsprøvet, som forefindes på uddannelsens undervisningsportal.

5. Andre regler

5.1 Regler om merit

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen § 14

Beståede uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk uddannelse kan efter institutionens afgørelse i det enkelte tilfælde eller efter regler fastsat af institutionen i studieordningen, jf. § 3, stk. 9, træde i stedet for uddannelseselementer, der er omfattet af denne bekendtgørelse (merit). Afgørelsen træffes på grundlag af en faglig vurdering af ækvivalensen mellem de berørte uddannelseselementer.

Studienævnets udfyldende bestemmelser:

Studienævnet for efter- og videreuddannelse på Samfunds- og Sundhedsvidenskab på SDU kan – Afgangsprøvet undtaget - godkende at beståede/gennemførte uddannelseselementer fra en anden dansk eller fra en udenlandsk videregående uddannelse træder i stedet for uddannelseselementer, der er omfattet af denne studieordning. Ved godkendelse anses uddannelseselementet for gennemført, hvis det er bestået efter reglerne i den pågældende anden uddannelse. Godkendte uddannelseselementer overføres i alle tilfælde som ”Bestået” og den pågældende prøve indgår ikke i beregningen af karaktergennemsnittet.

5.2 Klage

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen § 15

Institutionens afgørelser i henhold til denne bekendtgørelse kan indbringes for Styrelsen for Forskning og Uddannelse, når klagen vedrører retlige spørgsmål. Klagen indgives til institutionen, der afgiver en udtalelse, som klageren skal have lejlighed til at kommentere inden for en frist af mindst 1 uge. Institutionen sender klagen til styrelsen vedlagt udtalelsen og klagerens eventuelle kommentarer hertil.

Stk. 2. Fristen for at indgive klage efter stk. 1 er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt klageren.

Studieordning for HD 2. del i Finansiell rådgivning

5.3 Deltagerbetaling

I henhold til reglerne i bekendtgørelsen om åben uddannelse opkræves der betaling. Betalingen dækker deltagelse i undervisningen i fagene samt højst 2 indstillinger til prøve i de enkelte fag (prøven, der følger efter fagets gennemførelse samt den tilhørende omprøve).

For evt. yderligere eksamensforsøg betales igen for hver eksamensdeltagelse i forbindelse med eksamenstilmeldingen.

Refundering af deltagerbetaling kan finde sted i forbindelse med afmelding af faget eller fritagelse/merit og skal skriftligt være Studienævnet for efter- og videreuddannelse på Samfunds- og Sundhedsvidenskab på SDU i hænde senest den 15. september/15. februar.

5.4 Overgangsregler

Studieordninger, der er udfærdiget før nærværende studieordnings ikrafttræden, erstatter referencerne til bekendtgørelserne med de nye bekendtgørelser, jf. side 2 i nærværende studieordning.

Studerende, der har påbegyndt uddannelsen efter studieordningerne fra 2008 eller 2009, eller i medfør af overgangsbestemmelser er overført til disse, kan overføres til nærværende ordning.

På studiets hjemmeside er de nærmere regler for overførsel af fag fra tidligere studieordninger gennemgået.